



DEN NORSKE KIRKE
Kontrollutvalget

DEN NORSKE KIRKES
KONTROLLUTVALGS MELDING
TIL KIRKEMØTET

2022

Innhold

1. Innledning.....	2
2. Oppsummering av meldingens innhold	2
3. Kontrollutvalgets arbeid	3
4. Kontrollutvalgets kontroll av Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak	3
5. Kontrollutvalgets arbeid knyttet til regnskapsrevisjon (årsregnskap)	4
6. Gjennomført forvaltningsrevisjon av GDPR	4
7. Plan for forvaltningsrevisjoner i 2022	6
8. Kontrollutvalgets budsjett for 2022	6
9. Kontrollutvalgets forslag til Kirkemøtets vedtak.....	7

1. Innledning

Den norske kirkes kontrollutvalgs mandat fremgår av Regler for Den norske kirkes kontrollutvalg fastsatt av Kirkemøtet 11. april 2016, senest endret i Kirkemøtet 2020. Etter reglene skal kontrollutvalget oppnevnes av første Kirkemøte etter et kirkevalg, og nytt utvalg ble oppnevnt av Kirkemøtet 2020. Utvalget består fra Kirkemøtet 2020 til første Kirkemøte etter valget i 2023 av Finn Huseby (leder), Liv Heidrun Heskestad (nestleder), Marit Hermstad, Gunn Karlsaune og Jan Olav Olsen.

Kirkemøtet 2020 vedtok også å endre ordningen for vararepresentasjon, fra bruk av personlige vararepresentanter til en ordning med vararepresentanter i nummerert rekkefølge. Varamedlemmer i rekkefølge er nå: Ann Kristin Langeland, Trond Rønning, Oda Henriette Bavda Mortensen, Tanja F. Nyjordet og Ellen Elisabeth Wisløff.

Kontrollutvalget rapporterer til Kirkemøtet og er underlagt dets styrings- og instruksjonsmyndighet.

Utvalget skal på Kirkemøtets vegne forestå løpende kontroll med Kirkerådets virksomhet. Dette innebærer bl.a. å påse at Kirkerådet følger regelverket, og at virksomheten er målrettet, effektiv og etisk forsvarlig, til beste for kirkens medlemmer. Utvalget skal se til at virksomheten blir undergitt forvaltningsrevisjon, herunder bl.a. at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak. Kontrollutvalget skal også se til at revisjonsarbeidet følger gjeldende bestemmelser og standarder og at Kirkemøtets vedtak følges opp etter deres innhold og forutsetninger. Utvalget skal årlig avlegge rapport til Kirkemøtet over sitt arbeid og om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og resultatene av disse,

Kontrollutvalget ønsker å bidra til en velfungerende internkontroll i rettssubjektet Den norske kirke. En velfungerende intern kontroll styrker omverdens tillit og er viktig for å sikre effektiv og riktig bruk av ressursene som tildeles Den norske kirke.

Denne meldingen er en samlet rapportering til Kirkemøtet om kontrollutvalgets aktiviteter og resultatene av disse.

2. Oppsummering av meldingens innhold

Kapittel 1 beskriver hvem som er medlemmer i kontrollutvalget og kontrollutvalgets mandat.

Kapittel 3 beskriver kontrollutvalgets arbeid siden Kirkemøtet i 2021 og fram til 11. mai 2022. Kontrollutvalget har i denne perioden hatt fire møter. I tillegg gjennomføres det ett møte mellom 11. mai og Kirkemøtet. Det er gjennomført en forvaltningsrevisjon i perioden. Det har vært tett samarbeid med Kirkerådets internrevisjon og kontrollutvalget har fått tilgang til dokumenter og vurderinger fra Kirkerådet.

Kapittel 4 beskriver Kontrollutvalgets arbeid med å kontrollere at Kirkerådet følger opp Kirkemøtets vedtak etter deres innhold og forutsetninger. Konklusjonen er at kontrollutvalget ikke har gjort vesentlige funn som medfører kritikk av Kirkerådets oppfølging av vedtakene fra Kirkemøtet 2021.

Kapittel 5 beskriver Kontrollutvalgets arbeid med revisjon av Den norske kirke (rettssubjektets) regnskaper. Revisjonen foretas av revisor EY ved revisor Kjetil Andersen, og revisors beretning inneholder ikke merknader til regnskapet. Kontrollutvalget har fått revisjonsberetning til behandling og har ingen merknader til denne.

Kapittel 6 omhandler forvaltningsrevisjon av GDPR. I fase to av forvaltningsrevisjon av personvern og informasjonssikkerhet ble tre bispedømmer besøkt og seks bispedømmer deltok i en spørreundersøkelse. Det betyr at i to forvaltningsrevisjoner i 2020 og 2021 har alle 11 bispedømmer vært involvert i disse to viktige temaene. Ledelsen har som oppfølging av funnene i forvaltningsrevisjonen laget en handlingsplan med ulike tiltak som gjennomføres fra 2021 til 2023. Kontrollutvalget er orientert om status for tiltak etter handlingsplanen.

Kapittel 7 omhandler plan for nye forvaltningsrevisjoner i 2022. Det er foreslått å gjennomføre en revisjon om *Økonomiforvaltning og budsjettering herunder effektivitet og hensiktsmessighet i felles økonomienhet* og en revisjon om *Prosess for personalforvaltning i rettssubjektet*.

Kapittel 8 omhandler budsjett for kontrollutvalget.

Kapittel 9 er Den norske kirkes kontrollutvalgs anbefaling til Kirkemøtets vedtak.

3. Kontrollutvalgets arbeid

Kontrollutvalget har siden forrige melding ble avgitt gjennomført fire møter. Ett høsten 2021 og tre våren 2022. Kontrollutvalgets siste møte før Kirkemøtet er 1. september og finner sted etter denne meldingen er avgitt.

Sekretariatsfunksjonen til kontrollutvalget har vært ivarettatt av KPMG gjennom Kirkerådets rammeavtale. Avtalen er nå lyst ut og funksjonen er en spesifisert del av den nye rammeavtalen. Valg av leverandør vil gjøres før Kirkemøtet, men etter at denne meldingen er avgitt.

Internrevisor har deltatt på alle møtene i kontrollutvalget og er den viktigste samarbeidspartneren for kontrollutvalget i arbeidet med å følge opp Kirkerådet. Kontrollutvalget bygger mye av sin kontroll på internrevisors arbeid, i tillegg til de omtalte forvaltningsrevisjonene.

På grunn av utsatt Kirkemøte har kontrollutvalget valgt å sette i gang forvaltningsrevisjon også i denne perioden, som omtalt i kapittel 7.

Av saker som er behandlet i kontrollutvalget i perioden er det særlig relevant å trekke frem informasjon om oppfølging av tiltakene som er foreslått i forvaltningsrevisjonene, samt løpende informasjon om internrevisors øvrige arbeid. Utvalget har også behandlet en henvendelse fra en arbeidstakerorganisasjon i tilknytning til Kirkerådets evaluering av omstillingsarbeidet for merkantile tjenester, samt problemstillinger knyttet til tidspunkt for og mandat for gjennomføring av en ekstern evaluering av kontrollordningene i Den norske kirke.

Kontrollutvalget har utarbeidet nye rutiner for oppfølging av vedtak i Kirkerådet, der Kirkerådets referater nå legges frem for kontrollutvalget i tillegg til at leder for kontrollutvalget deltar på Kirkerådets møter.

4. Kontrollutvalgets kontroll av Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak

I regler for kontrollutvalget § 2 har utvalget bl.a. følgende oppgave:

Kontrollutvalget skal på Kirkemøtets vegne forestå den løpende kontroll med Kirkerådets virksomhet – herunder kontrollere om Kirkemøtets vedtak blir fulgt opp

etter deres innhold og forutsetninger.

Kontrollutvalget utfører denne oppgaven ved forskjellige kontrollaktiviteter, bl.a.:

- Ved at kontrollutvalgets leder deltar som observatør på Kirkerådets møter.
- Ved at kontrollutvalgets sekretariat og internrevisor gjennomgår Kirkerådets protokoller og saksdokumenter.
- Ved at Kirkerådets sekretariat gir en orientering om hvordan Kirkemøtets vedtak er fulgt opp.
- Behandling i kontrollutvalgets møter.

Resultatet av Kontrollutvalgets arbeid med å kontrollere om Kirkemøtes vedtak blir fulgt opp blir redegjort for i en egen rapport til Kirkemøtet som leses opp som en av de første sakene til Kirkemøtet.

Kontrollutvalgets konklusjon er at det ikke har ikke gjort vesentlige funn som medfører kritikk av Kirkerådets gjennomføring av vedtakene fra Kirkemøtet 2021. Det henvises til rapporten for omtale av kontrollutvalgets vurderinger.

5. Kontrollutvalgets arbeid knyttet til regnskapsrevisjon (årsregnskap)

Det følger av Kirkeordningen § 30 at det er Kirkerådet som fastsetter regnskapet. Det fremkommer av Økonomireglement for rettssubjektet Den norske kirke at Kirkerådet har ansvar for å utarbeide årsregnskap for hele rettssubjektet Den norske kirke, som skal være avsluttet og revidert senest 1. mars påfølgende år. Det fremgår av regler for Den norske kirkes kontrollutvalg § 4 at «Kontrollutvalget mottar kopi av revisors revisjonsberetning og avgir uttalelse om denne.»

I arbeidet med årsregnskapet for 2021 har revisor deltatt i møte i kontrollutvalget der revisor har presentert sin risikovurdering og plan for revisjonen. Revisor deltok også i møte der revisjonsarbeidet til årsregnskapet ble gjennomgått.

Kontrollutvalget har fått revisors revisjonsberetning til behandling og har ingen bemerkninger til denne.

6. Gjennomført forvaltningsrevisjon av personvern og informasjonssikkerhet

Innledning

Personvern og informasjonssikkerhet er gjennomgått i tre bispedømmer. Reviderte enheter var Nidaros bispedømme, Tunsberg bispedømme og Møre Bispedømme. Personvern og informasjonssikkerhet var også gjenstand for revisjon i 2020. Det betyr at i to forvaltningsrevisjoner i 2020 og 2021 har alle 11 bispedømmer vært med på revisjoner av disse to viktige temaer. I tillegg ble seks bispedømmer med på en spørreundersøkelse. Revisjonen har sett på rekruttering og tilsetninger, behandling av avvik og varsel og bruk av sosiale media. I tillegg er det sett på fysisk sikkerhet herunder kameraovervåking, samt praksis ved arkivering og sletting av dokumenter.

Formålet med revisjonen var «å bekrefte at roller og ansvar som behandlingsansvarlig har for personvern og informasjonssikkerhet i linjeorganisasjonen med tilhørende prosesser, er etablert iht.

kravene i lov og forskrift». Revisjonen var forbedringsorientert og ville primært fokusere på eventuelle områder der det er behov for å justere praksis. Det overordnede målet er å etterleve personvernforordningen og Forskrift om Den norske kirkes medlemsregister, samt øvrig lovverk og styrende dokumenter for Den norske kirke.

Revisjonsgruppen har hatt en god dialog med ledelsen i bispedømmene. I forkant av internrevisjonen ble det sendt et revisjonsvarsel med informasjon om revisjonen, timeplan og praktisk gjennomføring. Deretter ble det innhentet dokumentasjon om rutiner og retningslinjer før gjennomføring av besøkene. Teamet gjennomførte intervjuer med relevante personer involvert i utvalgte prosesser. I intervjurunden besvarte revisjonstemaet også mange spørsmål fra ansatte. Revisjonsteamet mottok flere dokumenter underveis i revisjonen og gjennomførte stikkprøvekontroller ved fysiske besøk. Revisjonsteamet presenterte rapporten med observasjoner og anbefalinger til ledelsen av de besøkte bispedømmer. Det ble laget en samlerapport fra alle besøkende inkludert spørreundersøkelsen.

Positive observasjoner

Det er tydelig vilje til eierskap til personvern og informasjonssikkerhet i ledelsen, og enkelte rutiner for personvern og informasjonssikkerhet er etablert. Det er et ønske om mer informasjon og veiledning/opplæring om personvern og informasjonssikkerhet i organisasjonen, og det er etablert kontaktpunkt med personvernombud og det skal etableres et personvernnettverk. Det finnes gode e-læringskurs etablert av personvernombudet. Bispedømmene benytter sosiale medier for å nå sine medlemmer, og det utvises tilbakeholdenhet med å legge ut personopplysninger.

Funn og anbefalinger i forvaltningsrevisjonen

Revisjonsrapporten inneholder både anbefalinger om kortsiktige tiltak og langsiktige strukturtiltak.

Det er pekt på at ansatte i bispedømmene har varierende kunnskap om håndtering av personopplysninger og informasjonssikkerhet. Bare et fåtall ansatte har gjennomført kursene i e-læringsystemet Motimate. Det er derfor gitt anbefaling om å gjennomføre e-læringskurs.

Bispedømmene mangler et helhetlig rammeverk for etterlevelse av personvern og informasjonssikkerhet. Det mangler blant annet rutine for sletting av dokumenter i papirarkiv. Det er gitt anbefalinger om å etablere rammeverk og rutine for sletting.

En observasjon er at ansatte har varierende kunnskap om forskjellen mellom avvik og varsel. Det er derfor gitt anbefaling om opplæring i rutiner for avvik og varsel. En observasjon er også at retningslinjene for bruk av sosiale medier er mangelfulle, men retningslinjene skal allerede oppdateres i 2022.

Det er pekt på at bispedømmene har varierende tilgangs- og sletterutiner for søknadspapirer i Webcruiter og P360 samt møtedokumenter i e-meetings, og det er gitt anbefalinger om å etablere slike rutiner.

Det er også gitt anbefalinger knyttet til bruken av sosiale medier som Facebook og Instagram. Disse plattformene anses ikke som sikre og kan potensielt ha en betydelig omdømmerisiko for Den norske kirke. Ved å skru på to-faktorautentisering kan sikkerheten forbedres.

Ved kameraovervåkning og ekstern makulering i bispedømmekontorene skal det foreligge en databehandleravtale med leverandørene, noe som mangler flere steder.

Kirkerådet mangler skriftlige beredskapsplaner for digitale hendelser i IT-systemer, og det er gitt anbefaling om å få dette på plass.

Konklusjoner

Bispedømmene har etablert enkelte rutiner for håndtering av personvern og informasjonssikkerhet. Det mangler et helhetlig rammeverk for informasjonssikkerhet og behandling av personopplysninger med rutiner og retningslinjer tilpasset rettssubjektet. Det er gitt anbefalinger om opplæring av ansatte for å heve kompetansen innen personvern og informasjonssikkerhet og om etablering av nye rutiner og databehandleravtaler.

Ledelsens tiltak

Etter rapporten fra forvaltningsrevisjonen om personvern og informasjonssikkerhet i 2020 utarbeidet ledelsen en strategisk handlingsplan for personvern og informasjonssikkerhet fra 2021 til 2023. Handlingsplanen er blitt oppdatert etter forvaltningsrevisjonen fase to i 2021. Handlingsplanen inneholder både kortsiktige tiltak og langsiktige strukturtiltak. Status for opplæring i personvern og informasjonssikkerhet i Motimate er at det pr 7. april 2022 finnes 565 aktive brukere som har gjennomført opplæringsmoduler. For rettssubjektet er det 140 brukere som har gjennomført kurs. Tallet er økende etter hvert som informasjon om kurs kommer ut i bispedømmene. Alle 11 bispedømmer er enten besøkt fysisk eller har deltatt i en spørreundersøkelse. Det gjennomføres mange tiltak både i KR-sekretariatet og i bispedømmene, og handlingsplanen gir en ramme og retning for dette viktige arbeidet. På basis av de to revisjonene er det laget en sjekklister med relevante punkter for bispedømmene som skal følges opp av alle stiftsdirektører i 2022.

Kontrollutvalget ser positivt på handlingsplanen med alle tiltak som forutsettes fulgt opp i 2022 og 2023, samt på at det er laget en sjekklister som alle stiftsdirektører skal følge opp i 2022. Utvalget legger til grunn at dette vil bidra til at forvaltningspraksis kommer i tråd med kravene til personvern og god informasjonssikkerhet i hele virksomheten. Kontrollutvalget skal orienteres hvert halvår om status i oppfølging av tiltak.

7. Plan for forvaltningsrevisjoner i 2022

Med bakgrunn i Kirkerådets ROS-analyser, dialog med internrevisor og kontrollutvalgets egen risikogjennomgang har kontrollutvalget valgt ut de områder som kontrollutvalget mener bør omfattes av forvaltningsrevisjon i 2022. Følgende områder anbefales gjennomgått i forvaltningsrevisjoner:

- *Økonomiforvaltning og budsjettering herunder effektivitet og hensiktsmessighet i felles økonomienhet*
- *Prosess for personalforvaltning i rettssubjektet Den norske kirke*

Med bakgrunn i at Kirkemøtet også i 2022 vil gjennomføres i høstsemesteret, har Kontrollutvalget i sak 21/22 vedtatt at forvaltningsrevisjoner i samsvar med utvalgets forslag til Kirkemøtet kan igangsettes så snart det praktisk ligger til rette for det.

8. Kontrollutvalgets budsjett for 2022

Det følger av regler for kontrollutvalget § 6 at

- Kirkemøtet skal sørge for at kontrollutvalget har de ressurser som svarer til de oppgaver utvalget skal utføre.

- Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for sitt arbeid. Dette følger Kirkerådets innstilling til budsjett til Kirkemøtet.

Budsjettet for kontrollutvalget var for 2021 475.000 kr. Det ble i 2021 brukt 554.000 kroner. Årsaken til merforbruket var i hovedsak økte konsulentutgifter til forvaltningsrevisjon og sekretærtjenester. Ved avrop på rammeavtale ble KPMG satt inn som sekretær i 2021, og sekretæren har bidratt til saksbehandling av flere saker. Det har også vært en generell prisstigning på alle konsulenttjenester.

Kontrollutvalget har foreslått budsjett for 2022 på kroner 475.000,-. Budsjettet skal dekke ordinær drift og forvaltningsrevisjon. På grunn av økte priser på tjenester og mer reiseaktivitet enn tidligere kan det bli nødvendig å justere budsjettet.

Det er ikke budsjettet med midler til å håndtere større varslingssaker, høringer eller granskinger. Kontrollutvalget legger til grunn at Kirkerådet stiller ekstra midler til rådighet for kontrollutvalget dersom det skulle oppstå særskilte behov.

9. Kontrollutvalgets forslag til Kirkemøtets vedtak

Den norske kirkes kontrollutvalg anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

1. Kirkemøtet tar meldingen fra kontrollutvalget til etterretning.
2. Kirkemøtet ber kontrollutvalget følge opp at Kirkerådet implementerer forbedret intern kontroll for personvern og informasjonssikkerhet.
3. Kirkemøtet slutter seg til kontrollutvalgets vedtak om igangsetting av forvaltningsrevisjonene *Økonomiforvaltning og budsjettering herunder effektivitet og hensiktsmessighet i felles økonomienhet og Prosess for personalforvaltning i rettssubjektet Den norske kirke for 2022.*
4. Kirkerådet stiller ekstra budsjettmidler til rådighet for kontrollutvalget ved behov.